

POLİKİSTİK OVER SENDROMU OLAN KADINLARIN BEDEN İMAJI VE BENLİK SAYGISI¹

THE BODY IMAGE AND SELF-ESTEEM OF WOMEN WITH POLYCYSTIC OVARY SYNDROME

Hakan NAZİK²
Funda ÖZDEMİR³
Evşen NAZİK⁴
Sevban ARSLAN⁴

ÖZET

Polikistik Over Sendromu (PKOS) üreme çağındaki kadınlarda sık görülen endokrin bir bozukluktur. PKOS, menstrual düzensizlikler (oligomenore, amenore, disfonksiyonel uterus kanaması), hiperandrojenizm bulguları (akne, hirsütizm vb.) ve infertilite ile karakterizedir. Bu klinik bulgular kadınların beden imajı ve benlik saygısını etkileyebilir. Bu araştırma PKOS'u olan kadınların beden imajı ve benlik saygısını belirlemek amacı ile yapılmıştır.

Tanımlayıcı tipte olan bu araştırmaya Ocak 2011 ve Kasım 2012 tarihleri arasında bir hastanenin Kadın Doğum Polikliniğinde Rotterdam kriterlerine göre PKOS tanısı alan 200 kadın dahil edilmiştir. Veriler; anket formu (kadınların tanıtıcı özelliklerini, Beden Kitle İndeksi'ni (BKİ), menstrual özelliklerini, hirsütizm ve akne şikayetlerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır), Vücut Algısı Ölçeği (VAÖ) ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ) kullanılarak toplanmıştır. Veriler, SPSS 13.0 paket programı ile değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, Kruskal Wallis Varyans analizi, bağımsız gruplarda t testi kullanılmıştır. Araştırmaya dahil edilen kadınların; yaş ortalamasının 22.37±4.67,

¹ Bu makale 24-27 Ekim 2013 tarihlerinde Avusturya-Viyana'da düzenlenen "The 18th World Congress on Controversies in Obstetrics, Gynecology & Infertility" kongresinde poster bildiri olarak sunulmuştur.

² Doç.Dr., Adana Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi

³ Yrd. Doç. Dr., Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

⁴ Doç. Dr. Çukurova Üniversitesi Adana Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü

%27.5'inin ilkokul mezunu olduğu bulunmuştur. VAÖ puan ortalamalarının 141.74 ± 24.43 , RBSÖ puan ortalamalarının 4.73 ± 1.24 olduğu belirlenmiştir.

Çalışmada PKOS'lu kadınların beden imajı düzeyinin ortanın üzerinde olduğu düşünülmektedir. Benlik saygısı ölçeği puan ortalamasına göre kadınların benlik saygılarının düşük olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden imajı, benlik saygısı, polikistik over sendromu, akne, hirsütizm

ABSTRACT

Polycystic Ovary Syndrome (PCOS) is common endocrine disorder among women in reproductive age. The syndrome is characterized by menstrual irregularities (oligomenorrhea, amenorrhea, dysfunctional uterine bleeding), signs of hyperandrogenism (acne, hirsutism, etc.) and infertility. This clinical manifestations may affect the body image and self esteem of women. The research was conducted to determine the body image and self-esteem of women with PCOS.

This study is a kind of descriptive research. This study used a total sample of 200 women with PCOS according to Rotterdam criteria who attends the department of obstetrics and gynecology between January 2011 and November 2012. Three forms were used for gathering data: Information form (this form contains some questions related to the demographic profiles of women, body mass index, menstrual characteristics, hirsutism and acne complaints), Rosenberg Self-Esteem Scale (RSES) and Body Cathexis Scale (BCS). SPSS 13.0 for Windows was used to analyze the data for computing the percentage, arithmetical average and standard deviation, Kruskal-Wallis and independent samples t test. According to the results of the analyze: The mean age of women was 22.37 ± 4.67 and 27.5% of them were primary school graduates. It was found that the mean score of BCS was 141.74 ± 24.43 , the mean score of RSES was 4.73 ± 1.24 .

In this study, body image of women with PCOS was considered to be middle of the upper level. But self-esteem of women with PCOS was found to be the low level.

Keywords: Body image, self-esteem, polycystic ovary syndrome, acne, hirsutism

GİRİŞ

Polikistik Over Sendromu (PKOS) üreme çağındaki kadınlarda sık görülen endokrin bir bozukluktur. Genellikle menstrual düzensizlikler (oligomenore, amenore, disfonksiyonel uterus

kanaması), hiperandrojenizm bulguları (akne, hirsütizm vb.) ve infertilite ile karakterize olan PKOS, üreme çağındaki kadınların yaklaşık olarak %6.5'inde görülmektedir (Anonymous, 2004).

Beden imajı bireyin kendisinin ne olduğunu tanımlama biçimidir. Birçok toplumda gençlik, güzellik gibi özellikler en önemli bireysel özellikler olarak değerlendirilebilmektedir. Çoğu insan beden imajının bedensel özelliklerde görülebilen değişiklikler ile tanımlanabileceğini düşünür. Benlik saygısı bireyin kendini değerlendirmesi ve bu değerlendirme ile ilgili duygularını açıklaması anlamına gelmektedir. Fiziksel sağlık ile benlik saygısı arasında bir ilişki vardır. Hastalığın tipine ve şiddetine bakılmaksızın sağlık sorunlarının çokluğu düşük benlik saygısı ile ilişkili bulunmuştur. Bedendeki değişiklikler hangi nedene bağlı olursa olsun, bu değişikliklere verilen tepkiler bireyden bireye farklı olmaktadır. Bireyin yaşı, cinsiyeti, kişilik yapısı, değişen beden parçasına verilen değer, değişikliğin görünür olup olmaması gibi faktörler bedendeki değişikliğe verilen cevabı etkileyebilmektedir (Öz, 2010). Yapılan çalışmalarda bireyin fiziksel görünümüne dair olumsuzlukların beden imajını ve benlik saygısını etkilediği gösterilmektedir (Uçar ve Uzun, 2008; Kılıç vd., 2007; Kurt vd., 2013; Yolaç Yarpuz vd. 2008). Himelein ve Thatcher'in (2006) PKOS'lu hastalarda yaptıkları bir çalışmada; akne, hirsütizm, menstrual düzensizlikler, artmış beden kitle indeksi (BKİ) ve infertilitenin benlik saygısı ve beden imajını azalttığı saptanmıştır. Bazarganipour ve diğerlerinin çalışmasında (2013) PKOS'lu kadınların beden imajı ve benlik saygılarının düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca Morotti ve diğerlerinin (2013) zayıf PKOS'lu kadınlarda yaptıkları çalışmada, orta derecede hiperandrojenizm bulgularının beden imajı ve benlik saygıları üzerine önemli bir etkisinin olmadığı bulunmuştur. PKOS'un kadının dış görünüşünde neden olduğu hirsütizm, akne ve obezite gibi değişiklikler, kadınlık kimliğini olumsuz etkileyebilir ve sonuç olarak anksiyeteye de neden olabilir (Elsenbruch vd., 2006; Barnard vd., 2007; Morotti vd., 2013).

Bu çalışma; kadının hem fiziksel görünümünde hem de üreme fonksiyonlarında değişikliklere yol açabilen polikistik over sendromunda beden imajının ve benlik saygısının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

MATERYAL ve YÖNTEM

Araştırma, tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Ocak 2011 ve Kasım 2012 tarihleri arasında, bir eğitim araştırma

hastanesine başvuran ve Rotterdam kriterlerine göre (oligo-anovulasyon, klinik ve/veya biyokimyasal hiperandrojenizm bulguları, polikistik over görünümü ve diğer etyolojik nedenlerin ekarte edilmesi (Anonymous, 2004)) PKOS tanısı alan kadınlar oluşturmuştur. Örneklemini ise; belirtilen tarihlerde olasılıksız örnekleme yöntemi ile ilgili hastanenin Kadın Doğum Polikliniğinde PKOS tanısı alan, 16-49 yaşları arasında olan, psikiyatrik hastalık tanısı almayan ve/veya antidepresan kullanmayan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 200 kadın oluşturmuştur. Ocak 2011 ve Kasım 2012 tarihleri arasında ilgili hastanenin Kadın Doğum Polikliniğinde 227 kadın PKOS tanısı ile tedavi edilmiştir. 16 kadın araştırmaya katılmayı kabul etmediği, 3'ünün yaşı 16'dan küçük olduğu, 8 kadın antidepresan kullandığı için çalışmaya alınmamıştır. 16 yaşından küçük adölesanlar anovulasyonun postmenarşéal nedenini ekarte etmek için araştırmaya dahil edilmemiştir.

Veriler; anket formu, Vücut Algısı Ölçeği ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği kullanılarak toplanmıştır.

Anket Formu: Araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formunda kadınların tanıtıcı özelliklerini, Beden Kitle İndeksi'ni (BKİ), menstrual özelliklerini, hirsütizm ve akne şikayetlerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır.

BKİ, Dünya Sağlık Örgütü'nün BKİ sınıflandırma kriterlerine göre alt gruplara ayrılarak değerlendirilmiştir (Anonymous, 2014).

Sınıflama	VKİ (Kg/m ²)
Zayıf	<18.50
Normal	18.50-24.99
Pre-obez	25.00-29.99
Obez Sınıf 1 (Hafif)	30.00-34.99
Obez Sınıf 2 (Orta)	35.00-39.99
Obez Sınıf 3 (İleri)	≥40.00

Araştırmada akne ve kılınma şikayeti herhangi bir kriterine göre değerlendirilmemiştir. Hastaların ifadelerine göre var ya da yok olarak belirtilmiştir. Vücut ağırlığı ve boy uzunluğuna ilişkin değerler katılımcıların verdikleri bilgilerden elde edilmiştir.

Vücut Algısı Ölçeği (VAÖ): VAÖ 1953 yılında Secord ve Jourard tarafından geliştirilmiş, Hovardaoğlu (1993) tarafından

geçerlilik ve güvenilirliği yapılmıştır. Ölçek 40 madde içermekte olup, her bir madde bir organ ya da bedenin bir bölümü (kol, bacak, yüz gibi) ya da bir işlevi (cinsel faaliyet düzeyi gibi) ile ilgilidir. Bütün maddeler 1 – 5 arasında puanlanmaktadır (1: Hiç beğenmiyorum; 5: Çok beğeniyorum). Ölçekten tek puan elde edilmektedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 40, en yüksek puan da 200'dür ve puan artışı, olumlu değerlendirmedeki artış anlamına gelmektedir. Bu çalışmada VAÖ cronbach alfa değeri 0.95 olarak bulunmuştur.

Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (RBSÖ): Rosenberg tarafından 1965 yılında geliştirilmiştir. Türkçe geçerlik güvenilirlik çalışması 1986 yılında Çuhadaroğlu tarafından yapılmış olup, geçerlilik katsayısı 0.71 olarak bulunmuştur. Test-tekrar test güvenilirlik yöntemi kullanılarak da güvenilirlik katsayısı 0.75 olarak saptanmıştır. Ölçek çoktan seçmeli sorulardan yapılmış 12 alt kategoride toplam 63 sorudan oluşmaktadır. Araştırmanın amacı doğrultusunda benlik saygısını ölçmeye yönelik olarak, ölçeğin ilk "10" maddesi kullanılmıştır. Her bir maddede "Çok doğru", "Doğru", "Yanlış" ve "Çok yanlış" şeklinde yanıt seçenekleri bulunmaktadır. Ölçeğin kendi içindeki değerlendirme sistemine göre İlk 10 sorudan alınan toplam puan 0–1 ise benlik saygısı yüksek, 2–4 ise orta, 5–6 ise benlik saygısının düşük olduğunu göstermektedir.

Araştırmaya dahil edilen kadınlara ait tanıtıcı özellikler, BKİ, menstrual özellikler, hirsütizm ve akne şikayetinin olup olmadığı bağımsız değişkenleri, Vücut Algısı Ölçeği (VAÖ) ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeğinden (RBSÖ) alınan puanlar ise bağımlı değişkeni oluşturmaktadır.

Veriler, SPSS 13.0 paket programı ile değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, Kruskal Wallis Varyans analizi, bağımsız gruplarda t testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Kadınların yaş ortalamasının 22.37 ± 4.67 (min:16, max:35) olduğu saptanmıştır. Kadınların %27.5'inin ilköğretim, %39.5'inin lise, %28.5'inin üniversite mezunu olduğu bulunmuştur. %37.5'inin gelirinin giderinden az, %55.5'inin gelirinin giderine eşit, %7'sinin gelirinin giderinden fazla olduğu saptanmıştır.

Kadınların menarş yaşı ortalamasının 13.31 ± 1.34 olduğu bulunmuştur. Kadınların %11'inin menstrual siklus süresinin 20

günden az, %38.5'inin 20-40 gün arası, %50.5'inin 40 günden fazla olduğu belirlenmiştir. Kadınların %10.5'inin menstrual kanama süresinin 3 günden az, %57'sinin 3-6 gün, %26.5'inin 7-10 gün, %6'sının 10 günden fazla sürdüğü saptanmıştır. Kadınların %81.5'inde hirsütizm, %53'ünde akne şikayetinin olduğu belirlenmiştir.

Tablo 1. Kadınların VAÖ ve RBSÖ'den Aldıkları Puan Ortalamalarının Dağılımı

Ölçekler	Alınabilecek Min-Max	İşaretlenen Min-Max	X±SS
VAÖ	40-200	47-200	141.74±24.43
RBSÖ	1-6	1-6	4.73±1.24

Kadınların VAÖ ve RBSÖ'den aldıkları puan ortalamalarının dağılımı incelendiğinde, VAÖ puan ortalamalarının 141.74±24.43, RBSÖ puan ortalamalarının 4.73±1.24 olduğu belirlenmiştir (Tablo 1).

Tablo 2. Kadınların RBSÖ'den Aldıkları Puanların Dağılımı

Benlik saygısı	Puan dağılımı	N	%
Yüksek	0-1 puan	5	2.5
Orta	2-4 puan	62	31.0
Düşük	5-6 puan	133	66.5
Toplam		200	100.0

RBSÖ'den alınan puanların dağılımı incelendiğinde; kadınların %2.5'inin yüksek, %66.5'inin düşük benlik saygısına sahip olduğu görülmektedir (Tablo 2).

Tablo 3. Kadınların Tanıtıcı ve Menstrual Özelliklerine Göre VAÖ ve RBSÖ Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Tanıtıcı ve Menstrual Özellikler	Sayı (n=200)	VAÖ Puan Ortalaması ($\bar{X} \pm ss$)	Test ve P Değeri	RBSÖ Puan Ortalaması	Test ve P Değeri
Yaş					
16-20		141.61±24.70	KW=3.996 df=3 p=0.262	4.57±1.29	KW=2.606 df=3 p=0.456
21-25	80 40.0	145.16±22.91		4.85±1.15	
26-30	30 15.0	135.87±29.47		4.83±1.20	
31-35	13 6.5	135.00±16.27		4.77±1.59	
Eğitim Düzeyi					
Okur-yazar	9 4.5	152.78±17.81	KW=4.723 df=3 p=0.193	4.55±1.13	KW=3.425 df=3 p=0.331
İlköğretim	55 27.5	135.09±27.53		4.67±1.21	
Lise	79 39.5	142.39±22.51		4.62±1.35	
Üniversite	57 28.5	145.51±23.69		4.98±1.11	
Sosyal Güvence					
Var	192 96.0	141.81±24.48	t=0.205 df=198 p=0.838	4.71±1.25	t=-1.198 df=198 p=0.232
Yok	8 4.0	140.00±24.81		5.25±0.88	
Aylık Gelir					
Gelir giderden az	75 37.5	135.03±25.76	KW=8.159 df=2 p=0.017	4.55±1.30	KW=3.121 df=2 p=0.210
Gelir gidere denk	111 55.5	146.54±22.99		4.85±1.19	
Gelir giderden fazla	14 7.0	139.64±20.68		4.86±1.29	
Menstrual Siklus Süresi					
20 günden az	22 11.0	138.36±27.33	KW=4.298 df=2 p=0.117	4.27±1.61	KW=2.378 df=2 p=0.305
20-40 gün arası	77 38.5	146.61±21.70		4.83±1.22	
40 günden fazla	101 50.5	138.76±25.37		4.76±1.16	
Menstrual Kanama Süresi					
3 günden az	21 10.5	140.43±17.35	KW=2.397 df=3 p=0.494	4.86±0.85	KW=3.359 df=3 p=0.340
3-6 gün	114 57.0	144.31±25.39		4.82±1.23	
7-10 gün	53 26.5	136.77±25.50		4.58±1.39	
10 günden fazla	12 6.0	141.58±19.06		4.33±1.23	

Kadınların tanıtıcı ve menstrual özelliklerine göre VAÖ ve RBSÖ puan ortalamalarının karşılaştırılması incelendiğinde; 21-25 yaş grubunda olan kadınların VAÖ puan ortalamasının 145.16±22.91, RBSÖ puan ortalamasının 4.85±1.15 olduğu, okur yazar olanların VAÖ puan ortalamasının 152.78±17.81, RBSÖ puan ortalamasının 4.55±1.13 olduğu belirlenmiştir. Menstrual siklus süresi 20-40 gün olanların VAÖ puan ortalamasının 146.61±21.70, RBSÖ puan ortalamasının 4.83±1.22 olduğu, menstrual kanama süresi 3-6 gün olanların VAÖ puan ortalamasının 144.31±25.39, RBSÖ puan ortalamasının 4.82±1.23 olduğu saptanmıştır. Kadınların yaş, eğitim düzeyi, sosyal güvence, menstrual siklus süresi ve menstrual kanama

süresine göre VAÖ ve RBSÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

Geliri giderine denk olan kadınların VAÖ puan ortalamasının 146.54 ± 22.99 olduğu ve gelir durumuna göre VAÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$).

Tablo 4. Kadınların BKİ, Hirşutizm ve Akne Durumlarına Göre VAÖ ve RBSÖ Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Tanıtcı Özellikler	Sayı (n=)	VAÖ Puan Ortalaması ($\bar{X} \pm ss$)	Test ve P Değeri	RBSÖ Puan Ortalaması	Test ve P Değeri
BKİ (Kg/m²)					
Zayıf	9 4.5	157.11±22.14	KW=10.709 df=4 p=0.030	5.33±1.12	KW=7.995 df=4 p=0.092
Normal	105 52.5	144.62±24.92		4.77±1.20	
Pre-obez	51 25.5	137.84±22.97		4.80±1.33	
Obez Sınıf 1(Hafif)	26 13	138.84±18.94		4.54±1.03	
Obez Sınıf 2(Orta)	9 4.5	123.22±31.33		3.89±1.69	
Hirşutizm					
Var	163 81.5	140.20±24.90	t=-1.880 df=198 p=0.062	4.69±1.26	t=-1.145 df=198 p=0.253
Yok	37 18.5	148.51±21.26		4.95±1.13	
Akne					
Var	106 53	138.77±24.63	t=-1.834 df=198 p=0.068	4.71±1.35	t=-0.217 df=198 p=0.828
Yok	94 47	145.08±23.89		4.76±1.11	

Kadınların BKİ, hirşutizm ve akne durumlarına göre VAÖ ve RBSÖ puan ortalamalarının karşılaştırılması incelendiğinde; zayıf olan kadınların VAÖ puan ortalamasının 157.11 ± 22.14 , obez sınıf 2 olan kadınların VAÖ puan ortalamasının 123.22 ± 31.33 olduğu ve BKİ'ye göre VAÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Hirşutizm şikayeti olanların VAÖ puan ortalamasının 140.20 ± 24.90 , RBSÖ puan ortalamasının 4.69 ± 1.26 olduğu, akne şikayeti olanların VAÖ puan ortalamasının 138.77 ± 24.63 , RBSÖ puan ortalamasının 4.71 ± 1.35 olduğu bulunmuştur. Hirşutizm ve akne şikayeti yaşama durumuna göre VAÖ ve RBSÖ puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

TARTIŞMA

Bu çalışma, polikistik over sendromu olan kadınlarda beden imajı ve benlik saygısının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışmada VAÖ puan ortalamasının 141.74 ± 24.43 olduğu bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek en yüksek puanın 200 olduğu ve puan artışının olumlu değerlendirmedeki artış anlamına geldiği göz önüne alındığında, çalışmadan elde edilen sonuca göre beden imajı düzeyinin ortanın üzerinde düzeylerde olduğu düşünülebilir. Bu çalışmanın aksine Himelein ve Thatcher (2006) PKOS'lu ve infertil kadınların beden imajını karşılaştırdıkları çalışmada, PKOS'lu kadınların beden imajı düzeyinin infertil kadınlara göre daha düşük olduğunu saptamıştır. Jones ve diğerlerinin (2011) PKOS'lu adölesanlarda yaptıkları çalışmada, adölesanların beden imajlarından memnun olmadıkları belirlenmiştir.

Çalışmada benlik saygısı ölçeği puan ortalamasına göre (4.73 ± 1.24) kadınların benlik saygılarının düşük olduğu belirlenmiştir. Açmaz ve diğerleri (2013), PKOS'lu kadınlarda yaptıkları çalışmada benlik saygısını PKOS tanısı almayan kontrol grubu kadınlara göre daha düşük bulmuşlardır. Aynı çalışmada obezite şikayeti olan PKOS'lu kadınların %62.1'inin düşük, hirsütizm-akne şikayeti olan PKOS'lu kadınların %75.4'ünün orta derecede benlik saygısı puanlarının olduğunu belirtmişlerdir. Jones ve diğerleri (2011), PKOS'lu adölesanlarda yaptıkları çalışmada, adölesanların benlik saygılarının düşük olduğu belirlenmiştir.

Çalışmada menstrual siklus süresine göre VAÖ ve RBSÖ puan ortalamaları karşılaştırıldığında; siklus süresi 20 günden az ve 40 günden fazla olan kadınların, siklus süresi 20-40 gün arası olan kadınlara göre daha düşük beden imajı düzeyine sahip olduğu bulunmuştur. Çalışmamızda siklus süresi 20 günden az ve 40 günden fazla olan kadınların daha düşük beden imajı doyumuna sahip olmaları, sağlıklarıyla ilgili bazı korkular yaşayabilecekleri ihtimalinden kaynaklanabilir.

BKİ'ye göre VAÖ puan ortalamaları incelendiğinde en düşük puanların preobez ve obez kadınlarda olduğu tespit edilmiştir. Yapılan bu çalışmaya benzer şekilde; Pınar'ın (2002) çalışmasında da obez bireylerde beden imajı düzeyi nonobezlere göre düşük bulunmuştur. Himelein ve Thatcher (2006) çalışmalarında, BKİ yüksek olanların beden imajının daha düşük olduğu saptanmıştır.

Çalışmada hirsütizm ve akne şikayeti yaşayan kadınların VAÖ puan ortalamaları daha düşük bulunmuştur. Himelein ve Thatcher'in (2006) PKOS'lu hastalarda yaptıkları çalışmada; akne ve hirsütizmin, kadınların benlik saygısı ve beden imajını azalttığı saptanmıştır. Jones ve arkadaşlarının (2011) çalışmasında hirsütizmi olan PKOS'lu adölesanların beden imajı ve benlik saygısının daha düşük olduğu belirlenmiştir. de Niet ve arkadaşları (2010) polikistik over sendromlu kadınlarda yaptıkları çalışmalarında hirsütizmi olan kadınların hirsütizmi olmayan kadınlardan daha zayıf beden memnuniyetine sahip olduklarını bulmuşlardır. Yolaç-Yarpuz ve diğerleri (2008) akne vulgaris hastalarında sosyal kaygı düzeyi ve bunun klinik değişkenler ile ilişkisini araştırdıkları çalışmalarında, akne vulgarisi olan hastaların depresyon ve anksiyete düzeylerinin yüksek olduğunu, sosyal anksiyete ve sosyal kaçınma belirtilerinin yoğun ve kendilik değerlerinin düşük olduğunu bulmuşlardır. Birey için fiziksel görünüm çok önemlidir. Çünkü kişilerarası ilişkilerde ilk göze çarpan şey fiziksel görünüşdür. Ciltte sorun yaratan durumlar bireyin dış görünüşünü etkileyeceğinden beden imajını da olumsuz yönde etkileyebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmada PKOS'lu kadınların beden imajı düzeyinin ortanın üzerinde olduğu düşünülmektedir. Benlik saygısı ölçeği puan ortalamasına göre kadınların benlik saygılarının düşük olduğu belirlenmiştir. PKOS'u olan bireylerin beden imajı ve benlik saygılarının değerlendirilmesi, beden imajı ve benlik saygısının yükseltilmesi için uygun girişimlerde bulunulması, bireyin uygun baş etme becerileri geliştirmesine destek olunması ve multidisipliner bir yaklaşım önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Açmaz, G., Albayrak, E., Acmaz, B., Başer, M., Soyak, M., Zararsız, G., and Müderris İ.İ. (2013). Level of anxiety, depression, self-esteem, social anxiety, and quality of life among the women with polycystic ovary syndrome. *The Scientific World Journal*,1-7.
- Barnard, L., Ferriday, D., Guenther, N., Strauss, B., Balen, A.H. and Dye, L. (2007). Quality of life and psychological well being in polycystic ovary syndrome. *Hum Reprod*, 22, 2279–86.
- Bazarganipour, F., Ziaei, S., Montazeri, A., Foroozanfard, F., Kazemnejad, A., and Faghihzadeh, S. (2013). Health-related quality of life in patients with polycystic ovary syndrome (PCOS): A model-based study of predictive factors. *J Sex Med*, doi: 10.1111/jsm.12405.
- Çuhadaroğlu, F. (1986). Adölesanlarda benlik saygısı. Uzmanlık Tezi (Basılmamış) Hacettepe Üniversitesi Tıp Fak, Psikiyatri ABD, Ankara.
- de Niet, J.E., de Koning, C.M., Pastoor, H., Duivenvoorden, H.J., Valkenburg, O., Ramakers, M.J., Passchier, J., de Klerk, C. and Laven, J.S.E. (2010). Psychological well-being and sexarche in women with polycystic ovary syndrome. *Hum Reprod*, Jun, 25(6),1497-503.
- Elsenbruch, S.B.S., Hahn, S., Tan, S., Mann, K., Pleger, K., Kimmig, R.,and Janssen, O.E. (2006). Determinants of emotional distress in women with polycystic ovary syndrome. *Hum Reprod*,21,1092–9.
- Anonymous, (2004). Rotterdam consensus meeting revised 2003 consensus on diagnostic criteria and long-term health risks related to polycystic ovary syndrome (PCOS). ESHRE/ASRM. *Hum Reprod*,19, 41–7.
- Himelein, M., Thatcher, S. (2006). Depression and body image among women with polycystic ovary syndrome. *J Health Psychol*,11, 613–25.
- Hovardaoglu, S. (1993). Vücut Algısı Ölçeği. *Psikiyatri, Psikoloji, Psikofarmakoloji (3P) Dergisi*,1(1), 26, Testler Özel Eki.
- Jones, GL., Hall, JM., Lashen, HL., Balen, AH. and Ledger, WL. (2011). Health-related quality of life among adolescents with polycystic ovary syndrome. *J Obstet Gynecol Neonatal Nurs*. Sep-Oct, 40(5), 577-88. doi: 10.1111/j.1552-6909.2011.01279.x.

- Kılıç, E., Taycan, O., Belli, A.K., and Özmen, M. (2007). Kalıcı ostomi ameliyatının beden algısı, benlik saygısı, eş uyumu ve cinsel işlevler üzerine etkisi. *Türk Psikiyatri Dergisi*,18(4),302-310.
- Kurt, Emine., Özdilli, K. and Yorulmaz, H. (2013). Romatoid artrit'li hastalarda beden imajı ve benlik saygısı. *Nöropsikiyatri Arşivi*, 50, 202-208.
- Morotti, E., Persico, N., Battaglia, B., Fabbri, R., Meriggiola, MC., Venturoli, S. and Battaglia, C. (2013). Body imaging and sexual behavior in lean women with polycystic ovary syndrome, doi: 10.1111/jsm.12284.
- Öz, F. (2010). Sağlık alanında temel kavramlar. 2. Baskı, Mattek Matbaacılık, Ankara.
- Pınar, R. (2002). Obezlerde depresyon, benlik saygısı ve beden imajı: Karşılaştırmalı Bir çalışma. *C.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 6 (1), 30-41.
- Uçar, T. ve Uzun, Ö. (2008). Meme kanserli kadınlarda mastektominin beden algısı, benlik saygısı ve eş uyumu üzerine etkisinin incelenmesi, *Meme Sağlığı Dergisi*, 4(3),162-168.
- Anonymous, (2014). Global database on body mass index. Erişim: http://apps.who.int/bmi/index.jsp?introPage=intro_3.html. Erişim Tarihi: 07.01.2014.
- Yolaç Yarpuz, A., Demirci Saadet, E., Erdi Şanlı, H. ve Devrimci Özgüven, H. (2008). Akne vulgaris hastalarında sosyal kaygı düzeyi ve bunun klinik değişkenler ile ilişkisi. *Türk Psikiyatri Dergisi*,19(1), 29-37.